

Žemberová, Viera

Za Pavlom Plutkom

Slavica litteraria. 2015, vol. 18, iss. 1, pp. [197]-198

ISSN 1212-1509 (print); ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/134467>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

VIERA ŽEMBEROVÁ

ZA PAVLOM PLUTKOM

Profesor PhDr. Pavol Plutko, CSc. (1934–2015) začal svoj celoživotný vstup do literárnej vedy štúdiom slovenského jazyka a literatúry na Filologickej fakulte Vysokej školy pedagogickej v Prešove v rokoch 1954–1958. Po absolútoriu pôsobil do roku 1960 ako gymnaziálny profesor na východnom Slovensku a od roku 1960 do roku 1987 na akademickom slovákistickom pracovisku Pedagogickej fakulty v Nitre. Do inštitúcie Ústav umeleckej kritiky a divadelnej dokumentácie v Bratislave sa svojou odbornosťou včlenil v druhej polovici osemdesiatych rokov. Poslednou akademickou ustanovizňou, v ktorej prof. PhDr. Pavol Plutko, CSc., pôsobil do roku 1997, bola súčasná Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Pavla Plutka zaujímal umelecký text ako objekt aj subjekt metodiky vyučovania literatúry, čo znamenalo, že sa sústredil na problematiku nekonvenčnej práce s umeleckým textom, s jeho poetikou aj hodnotou, ktoré cibрили nielen porozumenie umeleckého textu, ale aj vnímanie funkcie teórie umeleckého textu prostredníctvom jeho estetiky a zážitku navodeneného poučenou recepciou.

Literárne časopisy poskytli Pavlovi Plutkovi priestor v role literárneho kritika. V časopise *Romboid* bola čitateľmi vyhľadávaná literárnokritická rubrika, do ktorej prispieval pod pseudonymom *Observátor III.*, ale nebolo to jeho jediné pracovné vzdialenie sa svojmu občianskemu menu.

Vzťah k umeleckému textu zúročil Pavol Plutko v editorskej funkcii pri konferenčných, tematických, jubilejných zborníkoch, ale aj ako spoluautor učebnice *Dejiny slovenskej literatúry 4*, ktorá vznikla pod vedením Jána Števčeka v roku 1987 a venovala sa vývinu slovenskej literatúry od roku 1945. Pavol Plutko autorsky prispel aj do kolektívnej publikácie

určenej kultúrnej verejnosti aj na štúdium s dobovo aktuálnym problémom *Rómska tematika v literárnej a umeleckej reflexii* v roku 1992.

Rolu vysokoškolského učiteľa a literárneho kritika prepojal profesor Plutko v profilových publikáciách *Alfonz Bednár* (1986), *Básnik Vladimír Reisel* (1989), *Umelecký profil Pavla Hríza* (1998). Plutkovo osobné až intímne inklinovanie k básnickému textu ako k jedinečnému poetologickému a interpretačnému artefaktu zúročil v publikáciách *Cesta k básnickému tvaru* (1979), v nej prevažuje Plutkov interpretačný a verzologický záujem o poéziu Vojtecha Miháliku, a v publikácii *Poézia, čas, hodnota* (1985).

Osobitosť a strategické zákonitosti literárneho útvaru od jeho genézy až po vstup autora a jeho diela do priestoru literárnej vedy výkladovo koncipoval v dvoch publikáciách *Autor umeleckého diela* (1992) a *Autor a dielo* (1994). Odborná verejnosť si uchováva v pamäti jeho príspevky do poetologického vymedzovania a formovania stratégie subjektu v tvorbe pre mladého čitateľa, čo priamo súviselo s jeho vzťahom k vyučovaniu, porozumeniu a formovaniu umeleckého zážitku v mladom čitateľovi. Profesor PhDr. Pavol Plutko, CSc., rozlišoval medzi vedieť a porozumieť a tejto postupnosti zaúčal vo svojom poslaní vykladača umeleckého textu generácie svojich študentov.